

מكتب نائبة الرئيس
للتنوع والاحتواء
جامعة بن-غوريون في النقب

לשכת סגנית נשיא האוניברסיטה
לגיוון והכלה
אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

Office of the VP for
Diversity and Inclusion
Ben-Gurion University of the Negev

מפתח העברית להצלחה

פרטי הקורס:

מספר קורס: 1291-0524
סוג קורס: קורס בחירה לתלמידי BA בפקולטת מדר"ח, שנה: א'/ב'/ג', קורס מקדם עשייה
שם המרצה: ד"ר מלכה שחם ופרופ' סראב אבו-רביע קוויידר
כתובת דוא"ל: sarab@bgu.ac.il, shachamm@bgu.ac.il
שם רכות דידקטית: הדס ברזילי
כתובת מייל רכות הקורס: brhadas86@gmail.com
אורך הקורס: שנתי תשפ"ה
אופן הוראה: פרונטלי + עשייה חברתית
מועד מפגשים: ימי ה' בין 8:00-14:00
מיקום: בניין 72 חדר 213
שעת קבלה: יום ה' שעות 14:00-15:00, בתיאום מראש בלבד.
קבלת המלגה מותנית בהשתתפות בכל מפגשי הלימוד, הסיור והתרגולים בתיכונים
הקבלה לקורס מותנית בראיון מקדים. להגשת מועמדות יש לכתוב ל: shachamm@bgu.ac.il

החזון

מערך "מפתח העברית להצלחה", שפותח ע"י הלשכה לגיוון והכלה, מסמן הצבת גשר חברתי חדש ואיתן ע"י אוניברסיטת בן-גוריון בין קהילות הנגב. הוא מציע מהפכה בצמצום פערי שפה בקרב נוער בחברה הבדואית בנגב. כך הוא שואף להסיר את אחד החסמים המרכזיים הניצבים בדרכם של צעירים מהחברה הבדואית למיצוי כישוריהם להשתלבות מיטבית בהשכלה גבוהה ובתעסוקה איכותית בישראל. לשם כך ייסדנו קורס מכונן להקניית שליטה ובטחון לשימוש בשפה העברית עוד בגילאי תיכון בחברה הבדואית, באמצעות תרגול השפה העברית על פי מודל ייחודי שפותח במיוחד למטרה זו, ע"י סטודנטים. יית דוברי עברית כשפת אם.

תיאור הקורס

הקורס יקנה לסטודנטים כלים לתרגול השפה העברית בבתי ספר הבדואים בנגב יחד עם הנגשה להוראה מותאמת תרבות. חזון הקורס הינו להוביל לצמצום חסם השפה העברית כאחד החסמים המרכזיים הניצבים בדרכם של צעירים מהחברה הבדואית למיצוי כישוריהם להשתלבות מיטבית בהשכלה גבוהה ובתעסוקה איכותית בישראל. הקורס שואף לקניית שליטה ובטחון לשימוש בשפה העברית עוד בגילאי תיכון, באמצעות תרגול השפה העברית בתיכונים נבחרים בחברה הבדואית, ע"י סטודנטים. יית דוברי עברית כשפת אם הלומדים באוניברסיטת בן-גוריון.

יעדי הקורס מתפלחים לשניים:

מטרות הקורס עבור תלמידי תיכונים מהחברה הבדואית:

- צמצום פערי שליטה ובטחון שימוש בשפה העברית, עם דגש על שפה דבורה ושפה אקדמית
- חשיפה והנגשה של תחומי השכלה ותעסוקה נוספים, בהם הקהילה איננה מיוצגת
- שינוי תפיסות צעירי החברה הבדואית כלפי תוכנית השער לאקדמיה כאל השער להצלחה
- שיפור הישגים במקצועות STEM בקרב צעירי החברה הבדואית
- שיפור הישגים והצלחה במבחני מיון לאקדמיה

מטרות הקורס עבור סטודנטים המשתתפים בתוכנית:

- רכישת מיומנויות הוראה דידקטיות, הוראה ותרגול השפה העברית הדבורה כשפה שניה בקרב נוער ממוצא בדואי.
- פיתוח מודלים חדשניים להוראה אינטראקטיבית וחוויתיים לצמצום פער העברית
- פיתוח מודל הוראה כמנטורינג כלפי תלמידי תיכון כהכנתם לסיביות עתידיות של הצלחה
- עידוד ופתיחת צוהר לכניסה של מורים יהודים להוראה בבתי ספר בדואים ועידוד המפגש המשותף במרחב החינוכי בנגב.

רציונל

התוכנית תתבסס על מודל ייחודי שמפותח במהלך פילוט 2024. כהכנה לקראת פעילות הסטודנטים ייחשפו לשורת הרצאות של מרצים אורחים מומחים לתרבות החברה בדואית בנגב, הכרת מערכת החינוך, פער השפה העברית הדבורה והשלכותיו, אתגרים והזדמנויות הניצבים בפני הנוער. בנוסף, במסגרת הכרת עולמם של תלמידיהם, ייצאו הסטודנטים לסיור להכרת תרבות בדואית ברחבי הנגב. את הקורס תלווה רכזת דידקטית מומחית לפיתוח מערכי תרגול של השפה העברית. במסגרת הקורס יופעלו הסעות סטודנטים מאוניברסיטת בן גוריון לתיכונים וחזרה לפעילות בת 3 שעות של תרגול השפה העברית. לכל סטודנט יוצמדו 3-4 תלמידים. כל תלמיד יקבל ערכת תרגול עברית. במהלך שנת הפעילות יגיעו תלמידי התוכנית למפגשי חשיפה להשכלה גבוהה ולמגוון מקצועות, מעבדות ולחוקרים ממגוון תחומים. בנוסף יערך אירוע בהשתתפות הורי התלמידים. שת, שיכלול הרצאות השראה של בוגרי בן-גוריון המשתייכים לקהילה הבדואית בנגב, הצגת סרטוני הצלחה של תלמידים בשפה העברית ועוד. התוכנית תלווה במחקר מולטי דיסציפלינרי מקיף.

מבנה הקורס:

הקורס ייערך בפורמט שנתי ויזכה את משתתפיו ומסיימי מלוא חובותיו ב-6 נק"ז ובמלגה. הקורס יהיה מובנה משני חלקים שאינם ניתנים להפרדה זה מזה: למידה אקדמית כקבוצה ועשייה חברתית אישית בהנחיית רכזת הקורס. בחירה סופית של משתתפים. ות תתבסס על ראיון אישי מקדים ותבחן בין השאר רמות מוטיבציה להירתמות לסוגיה, מסוגלות והתאמה, ניסיון קודם של חונכות חינוכית, היכרות מקדימה עם חברה בדואית בנגב ופעילות בה, ניסיון ספציפי של הוראת שפה עברית כשפה שניה, רמות פניות ועוד.

א. **חלק אקדמי:** במהלך השנה יערכו 26 מפגשי למידה קבוצתיים שבועיים **בימי חמישי בין 8:00-10:00** בקמפוס, אשר יוקדשו לרכישת מיומנויות דידקטיות והנגשה תרבותית. למפגשים הקבוצתיים יוזמנו מרצים אורחים עם מיומנות וידע משמעותיים על עולמה של החברה הבדואית בנגב ועל השלכות פערי שליטה בשפה עברית בקרב נוער הצומח בה. במהלך הסמסטר יעסקו הסטודנטים ברכישת מיומנויות והכנת מערכי תרגול בהנחיית רכזת פדגוגית מומחית להוראת שפה עברית בחברה בדואית ותוכניות גישור. בתכנון מערכי התרגול, ינתן דגש למילוי צרכים יומיומיים והכנה לסביבות עתידיות ואוריינות אקדמית. במפגש האחרון ישתתפו הסטודנטים באופן אקטיבי בביקור וסיור תלמידיהם החניכים, שיגיעו לקמפוס לחשיפה לאקדמיה. בין חובות אקדמיים של הקורס תכלול קריאת מאמרים מדעיים על מחקרים שנעשו על צמצום פערי שפה עברית בקרב חברה בדואית ובאופן רחב יותר על שיפור תהליכי רכישת שפה שניה. בנוסף יידרשו הסטודנטים להשתתפות אקטיבית ואפקטיבית בתרגול, בתכנון מערכי תרגול וניסוח המודל, לדיונים רפלקטיביים בעקבות מפגשי תרגול בשטח, להכנה והגשה של מערכי תרגול יישומיים ודוח רפלקטיבי מעמיק לסיכום הקורס.

ב. **חלק מעשי:** במסגרת הקורס יערכו 20 נסיעות לתרגול העברית בתיכונים ביישובים בדואים בנגב מיד לאחר המפגשים הקבוצתיים, **בימי חמישי בין 10:00-14:00**, בהסעה מאורגת מטעם האוניברסיטה. לתרגול תצטרף מפקחת משרד החינוך ביישובים הבדואים, יועצת התיכון ומורה קבועה של התלמידים לעברית. כל כיתה שתבחן תלווה ע"י קבוצה בת 10 סטודנטים. כל סטודנטית י.תחנך 3 תלמידים. ות. המפגש הראשון יוקדש להיכרות וביצוע שאלון חדשני להערכת עברית דבורה, שמפותח במיוחד למערך "מפתח העברית להצלחה". מפגשים נוספים יוקדשו לתרגול עברית דבורה דרך שיח בין סטודנטים. יות לתלמידים לקראת השתלבותם בסביבות הצלחה עתידיות: השכלה גבוהה ועולמות תעסוקתיים מגוונים, שינוי תפיסות עמידה בתהליכי מיון, ושיפור הישגים במקצועות ה STEM ועוד. כל מפגש תרגול יוקדש לתימה נפרדת שתוכננה בקפידה מראש במפגשים האקדמיים. בהמשך יוכלו תלמידים לעבוד על שיפור עברית גם בין מפגשים באמצעות אפליקציה ייחודית. בסיום הקורס יערך שאלון הערכה חוזר.

חובות הקורס ומרכיבי הציון הסופי:

מרכיב בציון הסופי	חובה	חלקיות בציון
נוכחות והשתתפות חובה במפגשי לימוד	✓	
הגעה לסיור מקדים	✓	
הגעה ל-20 נסיעות תרגול בתיכונים	✓	
השתתפות פעילה ויצירתיות בתרגול בתיכונים	✓	20%
עיון ודיון שיתופיים במאמרים בתוכנת Perusal	✓	15%
מטלות הגשה: ניתוח שאלוני הערכה והכנת מערכי תרגול	✓	20%
עבודה גמר רפלקטיבית	✓	45%
סה"כ		100%

תוכנית הקורס:

מס'	תאריך	נושא המפגש	8-10	10-12	12-14	קריאת חובה
· סמסטר א'						
1	7.11.24	מבוא	חשיבות ההנגש ה: פרו' סראב אבו-רביע קוויזר	חזון "מפתח העברית להצלחה": ד"ר מלכה שחם	מערכת חינוך בישובים הבדואים: הזדמנויות ואתגרים – הגב' ענת טריקס	מבנה ההדרכה דידקטית, הגב' הדס ברזילי
2	14.11.24	הרצאות מבוא	ייחודיות החברה והתרבות הבדואית בנגב: ד"ר עאטף אבו עגאג	מחסום השפה: פרו' יונתן מנדל	חשיבות המיזם: ברכיה רוזנבלום משרד החינוך	· אולשטיין והשכל-שחם, 2012 · אימרה, 2002
3	21.11.24	סימולציות	הדרכה דידקטית לקראת סימולציות	סימולציות שאלון הערכה: הגב' ריבה רוקט		· אימרה & מרעי, 1999 · בלנקי קרלין, 2019
4	28.11.24	סיור בחורה	יציאה מאורגנת לסיור בחורה: מר יוסי שורץ, מנהל עמותת חינוכית של חורה			· ברוש-ויץ, 2007 · דוניצה-שמידט ואחרים 2014
5	5.12.24	מפגש היכרות	הדרכה דידקטית	מפגש היכרות עם חניכים + שאלון הערכה מקדים		· הנדן, 2011 · ותד, 2007
6	12.12.24	תרגול	הדרכה דידקטית	תרגול שפה עברית בכיתות		· חלבי, 2000 · טהר, 2005
7	19.12.24	תרגול	הדרכה דידקטית	תרגול שפה עברית בכיתות		· טננבאום ושוהמי, 2018 · מנוה, 2019
8	26.12.24	תרגול	הדרכה דידקטית	תרגול שפה עברית בכיתות		· מרעי & רוזנטל, 2013 · משרד החינוך, 2010

מكتب نائبة الرئيس
للتنوع والاحتواء
جامعة بن-غوريون في النقب

לשכת סגנית נשיא האוניברסיטה
לגיוון והכלה
אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

Office of the VP for
Diversity and Inclusion
Ben-Gurion University of the Negev

9	2.01.25	תרגול	הדרכה דידיקטית	תרגול שפה עברית בכיתות	· סודרי, 2009 · עלי & דעאס, 2018
10	9.01.25	תרגול	הדרכה דידיקטית	תרגול שפה עברית בכיתות	· עליאן ואבו חסין, 2012 · קלימן, 2016
11	16.01.25	תרגול	הדרכה דידיקטית	תרגול שפה עברית בכיתות	· תחאוכו, קלישר ומושקלב, 2020 · תחאוכו וקלישר, 2023
12	23.01.25	תרגול	הדרכה דידיקטית	תרגול שפה עברית בכיתות	· Abu-Gweder, 2022 · Amara, 2018
13	30.12.24	תרגול	הדרכה דידיקטית	תרגול שפה עברית בכיתות	· Arieli & Mentser, 2022 · Chiswick, 1998
14	טרם נקבע	מפגש חשיפה לאקדמיה	מפגש חשיפה מרכזי לאקדמיה לתלמידים. ות ולהורים בשעות ערב		· Dallasheh & Zubeidat, 2023 · Elhija, 2017
סמסטר ב' .					
15	20.03.25	תרגול	הדרכה דידיקטית	תרגול שפה עברית בכיתות	· Falah, 2017 · Haskel-Shaham, Klaus, & Tamir, 2018
16	27.03.25	תרגול	הדרכה דידיקטית	תרגול שפה עברית בכיתות	· Ibrahim, 2022 · Inbar-Lourie, 2010
17	3.04.25	תרגול	הדרכה דידיקטית מקוונת	תרגול מקוון שפה עברית	· Isleem, 2014
18	10.04.25	תרגול	הדרכה דידיקטית	תרגול שפה עברית בכיתות	· Manor, 2016
19	24.04.25	תרגול	הדרכה דידיקטית	טקס יום השואה 9:45-10:45	· Norman, Degani, & Peleg, 2015
20	8.05.25	תרגול	הדרכה דידיקטית	תרגול שפה עברית בכיתות	· Schwartz & Gorbatt, 2017
21	15.05.25	תרגול	הדרכה דידיקטית	תרגול שפה עברית בכיתות	· Schwartz, Taha, Assad, Khamaisi, Eviatar, 2016
22	22.05.25	תרגול	הדרכה דידיקטית	תרגול שפה עברית בכיתות	· Senghas, 2005
23	29.05.25	תרגול	הדרכה דידיקטית	תרגול שפה עברית בכיתות	· Stock & Ron, 2023
24	12.06.25	תרגול	הדרכה דידיקטית	תרגול שפה עברית בכיתות	· Tannenbaum, Michalovich & Shohamy, 2020
25	19.06.25	סיור בקמפוס	מלכה שחם + חוקרים	ביקור תלמידים בקמפוס, סיור במעבדות, מפגש עם בוגרים	·
26	26.06.25	מפגש סיכום וטקס סיום	סראב, מלכה והדס	מפגש סיכום + שאלון הערכה מסכם, טקס סיום	·

רשימת קריאה:

- אבו-עג'אג', א' (2019). "מידת קליטן והשתלבותן החברתית הלימודית של סטודנטיות ערביות-בדואיות במוסדות להכשרת מורים בישראל", ג'מאעה, 22: 34-54.
- אבו-רביעה, א & 'הנקין-רויטפרב, ר' (2017). הגיוון הלקסיקלי, הדחיסות הלקסיקלית ורמת המופשטות כמדדי התקדמות ברכישת העברית כ L2 - לערבית של צעירים בדואים בנגב. אוניברסיטת בן-גוריון בנגב.
- אולשטיין ע' והשכל-שחם, ע' (2012). "הוראת שפה המבוססת על חקר השיח". בתוך: עירית השכל-שחם, רות בורשטיין, עליזה עמיר, הלה אתקין (עורכות), מזמרת הלשון, עיון ומחקר בחינוך לשוני, המכללה לחינוך ע"ש דוד ילין ומשרד החינוך, ירושלים.
- אימרה, מ. ח' (2002). העברית בקרב הערבים בישראל: היבטים סוציולינגוויסטיים. מדברים עברית, 105-85.
- אימרה, מ. ח' & מרעי, ע. א. (1999). סוגיות במדיניות החינוך הלשוני בבתי הספר הערבים בישראל. המכון לחקר השלום.
- בלנקי קרלין, א' (2019). "הוראת העברית כשפה שנייה", לק ס - קיי, 12: 22-24.
- ברוש-ויץ, ש. (2007). מצב האוריינות בישראל: על בסיס מחקר לאונסק"ו. רמות-אוניברסיטת תל-אביב.
- דוניצה-שמידט, ס., ענבר-לוריא, ע., ספולסקי, ב., טננבאום, מ., שוהמי, א., סלסה-מורסיה, מ., אולשטיין, ע., חיים, א., לוי-קרן, מ., שליפר, מ., קופליוביץ, ש., שוסטר, מ., אלעזר-הלוי, ד., יצחקי, ד., אימרה, מ. ח., טרומפר-הכט, נ., פרגמן, א., רוסק-אורחוב, ס., כרמל, ר., ... וקסמן, ש. (2014). סוגיות בהוראת שפות בישראל. מכון מופ"ת.
- הנדון, א. (2011). השתלבות סטודנטים ערבים במערכת ההשכלה הגבוהה הישראלית. בית הספר ע"ש פדרמן למדיניות ציבורית וממשל, האוניברסיטה העברית בירושלים.
- ותד, ע' (2007). "תכנית לימודים חדשה: עברית כשפה שנייה בבתי הספר הערביים", בתוך: נבו, נ' ואולשטיין, ע' (עורכות), השפה העברית בעידן הגלובליזציה, האוניברסיטה העברית בירושלים.
- חלבי, ר. (2000). דיאלוג בין זהויות: מפגשי ערבים ויהודים בנוה שלום. הקיבוץ המאוחד.
- טהר, ל. (2005). עמדות כלפי שפה זרה (ערבית ועברית) ומוכנות לתקשר בשפה זו בקרב תלמידים יהודים וערבים בישראל, הלומדים בבתי ספר רגילים ובבית הספר הדו-לשוני בנוה שלום]. חמו"ל.
- טננבאום, מ. ושוהמי, א. (2018). דו"ח מסכם סופי - מדיניות חינוכית רב - לשונית חדשנית לישראל. הוגש ללשכת המדען הראשי של משרד החינוך.
- מנור, ר' (2019). סטודנטים ערבים מתמחים בהוראת עברית: עמדות כלפי השפה העברית ושיקולי בחירה במקצוע, "עיונים בחינוך", 17-19: 713-733.
- מרעי, ע. א. & רוזנטל, ר. (2013). ואללה בסדר: דיוקן לשוני של הערבים בישראל. כתר.
- משרד החינוך (2010), תכנית לימודים-עברית כשפה שנייה בבתי הספר הערביים לשלוש חטיבות הגיל: גי"ב, מהדורה חדשה, ירושלים: משרד החינוך והתרבות.
- סודרי, ש. (2009). מבחן ידע בעברית שליטה בעברית כמנבא להסתגלותם של סטודנטים ערבים ללימודים באוניברסיטה. ProQuest Dissertations & Theses.
- עלי, נ. & דעאס, ר. (2018). השכלה גבוהה בקרב המיעוט הערבי בישראל: ייצוג, מיפוי, חסמים ואתגרים. הוצאת רסלינג.
- עליאן, ס', ואבו חסין, ג' (2012). עמדות תלמידים בנושא רכישת העברית כשפה זרה או שנייה במערכת החינוך הערבית במזרח ירושלים, דפים, 53: 98-119.
- קלימן, ש' (2016). עברית בקוונה תחילה: קובץ מאמרים מתוך הכינוס הבין-לאומי המקוון להוראת העברית כשפה נוספת לאוכלוסיות מגוונות בארץ ובעולם. מכון מופ"ת - בית ספר למחקר ולפיתוח תכניות בהכשרת עובדי חינוך והוראה במכללות.
- תחאוכו, מ', קלישר, ע' וק', מושקלב (2020). התשוואה לידע בשפה העברית בחברה הערבית: חסמים ברכישת השפה והדרכים להסרתם, מכון אהרן למדיניות כלכלית.
- תחאוכו, מ., קלישר, ע. (2023). אוריינות בשפה העברית בחברה הערבית: סטנדרטיזציה במדידה ובהערכה. מכון אהרן למדיניות כלכלית. אוניברסיטת רייכמן.

מכתב נאִתָּה הרִיִּישׁ
ללִתְנוּעָה וְאַחְתּוּאָה
בַּאִיִּוּן בֶּן-גּוּרִיוֹן בְּנֶגֶב

לשֶׁכֶּת סִגְנִית נוֹשֵׂא הָאוּנִיבֶרְסִיטָה
לְגִיוּן הַחֵלָּה
אוּנִיבֶרְסִיטַת בֶּן-גּוּרִיוֹן בְּנֶגֶב

Office of the VP for
Diversity and Inclusion
Ben-Gurion University of the Negev

- Abu-Gweder, A. (2022). An obstacle in presenting academic equality and the lack of personal prestige in the academy: The challenges of the Hebrew language in the eyes of Arab-Bedouin female students. *Central European Management Journal*, 30(4), 2039-2047. <https://doi.org/10.57030/23364890.cemj.30.4.210>
- Amara, M. (2018). Palestinian schoolscapes in Israel. *Asian-Pacific Journal of Second and Foreign Language Education*, 3(1). <https://doi.org/10.1186/s40862-018-0047-1>
- Arieli, S. and Mentser, S. (2022). The impact of language-induced cultural mindset on originality in idea generation. *Journal of Experimental Psychology: Applied*, 28(4), 849-865. <https://doi.org/10.1037/xap0000437>
- Chiswick, B. R. (1998). Hebrew language usage: determinants and effects on earnings among immigrants in Israel. *Journal of Population Economics*, 11(2), 253-271. <https://doi.org/10.1007/s001480050068>
- Dallasheh, W. and Zubeidat, I. (2023). Perspective chapter: higher education in arab minority in israel – challenges and struggles. <https://doi.org/10.5772/intechopen.109455>
- Elhija, D. A. (2017). Hebrew loanwords in the Palestinian Israeli variety of Arabic (facebook data). *Journal of Language Contact*, 10(3), 422-449. <https://doi.org/10.1163/19552629-01002009>
- Falah, J. (2017). The teaching of the Hebrew language in arab schools: the effect of teaching methods on spelling errors among students in the village of al-ghajar. *Creative Education*, 08(15), 2535-2547. <https://doi.org/10.4236/ce.2017.815175>
- Haskel-Shaham, I., Klaus, A., & Tamir, R. (2018). Discourse—yes, grammar—no. influence of Arabic mother tongue on Arab students' writing in Hebrew. *L1 Educational Studies in Language and Literature*, 18, Running Issue(Running Issue), 1-26. <https://doi.org/10.17239/1esll-2018.18.01.07>
- Ibrahim, N. C. (2022). Visual and artefactual approaches in engaging teachers with multilingualism: Creating DLCs in pre-service teacher education. *Languages*, 7(2), 152. <https://doi.org/10.3390/languages7020152>
- Inbar-Lourie, O. (2010). English only? the linguistic choices of teachers of young EFL learners. *International Journal of Bilingualism*, 14(3), 351-367. <https://doi.org/10.1177/1367006910367849>
- Isleem, M. (2014). Arabic-Hebrew codeswitching: the case of the Druze community in Israel. *International Journal of Applied Linguistics*, 26(2), 228-244. <https://doi.org/10.1111/ijal.12091>
- Manor, R. (2016). The quality of second-language writing (Hebrew) among arab students in Israel. *Multilingual Education*, 6(1). <https://doi.org/10.1186/s13616-016-0027-z>
- Norman, T., Degani, T., & Peleg, O. (2015). Transfer of l1 visual word recognition strategies during early stages of l2 learning: evidence from Hebrew learners whose first language is either Semitic or Indo-European. *Second Language Research*, 32(1), 109-122. <https://doi.org/10.1177/0267658315608913>
- Schwartz, M. and Gorbatt, N. (2017). “there is no need for translation: she understands”: teachers’ mediation strategies in a bilingual preschool classroom. *The Modern Language Journal*, 101(1), 143-162. <https://doi.org/10.1111/modl.12384>
- Schwartz, M., Taha, H., Assad, H., Khamaisi, F., & Eviatar, Z. (2016). The role of emergent bilingualism in the development of morphological awareness in Arabic and Hebrew. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 59(4), 797-809. https://doi.org/10.1044/2016_jslhr-l-14-0363
- Senghas, A. (2005). Language emergence: clues from a new Bedouin sign. *Current Biology*, 15(12), R463-R465. <https://doi.org/10.1016/j.cub.2005.06.018>
- Stock, F. and Ron, Y. (2023). Issues of integration, language, and identity among Palestinian students at an Israeli “Hebrew-speaking” university. *Conflict Resolution Quarterly*, 41(2), 179-196. <https://doi.org/10.1002/crq.21400>
- Tannenbaum, M., Michalovich, A., & Shohamy, E. (2020). Toward a new multilingual educational policy in Israel : attitudes and perceptions of teachers and students. *The Modern Language Journal*, 104(3), 581-600. <https://doi.org/10.1111/modl.12667>